

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสง

ทงศกัต์ สิมพา¹, สุรพล นิตไกรพจน์²

^{1,2}คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง ปทุมธานี 12120

ทงศกัต์ สิมพา, สุรพล นิตไกรพจน์. (2565). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสง. วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 5(4), 2565 : 11 - 20

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารจากการติดตั้งอุปกรณ์ให้กำเนิดแสงไฟไว้กับอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี ความหมาย ความสำคัญ สาเหตุ ผลกระทบ ตลอดจนแนวทางการควบคุมมลพิษทางแสงดังกล่าว โดยพิจารณาประกอบกับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารจากการติดตั้งอุปกรณ์ให้กำเนิดแสงไฟไว้กับอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เพื่อเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงจากการติดตั้งอุปกรณ์ให้กำเนิดแสงไฟไว้กับอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยมีวิธีการศึกษาโดยวิจัยกฎหมาย เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้ การศึกษาดังกล่าวอาจเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสง เพื่อควบคุมและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอาจเกิดในอนาคต

โดยผลจากการศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงจากการติดตั้งอุปกรณ์ให้กำเนิดแสงไฟไว้กับอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พบว่ามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมมลพิษทางแสงดังกล่าวไว้โดยตรง ส่วนบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงนั้น ก็ไม่สามารถบังคับใช้เพื่อควบคุมมลพิษทางแสงดังกล่าวได้จริง เนื่องจากไม่ได้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการจัดการมลพิษทางแสงไว้เป็นการเฉพาะ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้แสงสว่างภายนอกอาคารไว้ และไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมแสงสว่าง ซึ่งต่างจากมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่มีการกำหนดเขตพื้นที่ในการใช้แสงไฟภายนอกอาคาร การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการติดตั้งอุปกรณ์กำเนิดแสงไฟภายนอกอาคาร

คำสำคัญ: มลพิษทางแสง, แสงไฟภายนอกอาคาร, กฎหมายควบคุมอาคาร, เทศบาล

Legal Problems Concerning to Municipal Authorities in Controlling of Ontrolling of Light Pollution

Tanongsuk Simpa¹, Surapon Nitikripot²

^{1,2}Faculty of Law, Thammasat University

Khlong Nueng sub-district, Khlong Luang district, Pathum Thani province 12120

Tanongsuk Simpa, Surapon Nitikripot. (2022). Legal Problems Concerning to Municipal Authorities in Controlling of Ontrolling of Light Pollution. Thai Journal of Environmental Studies Vol. 5(4), 2022 : 11 – 20

Abstract

The purpose of this article is to study the legal problems of municipality in controlling outdoor-light pollution causing by installation of light-generating devices under 'Building Control Law'. This article is to study the concepts, theories, meanings, significance, causes and effects as well as guidelines for the control of such light pollution. This article is to consider in conjunction with foreign legal measures relating to municipal authority for light-pollution control. The method of study is to research legal documents and electronic media of Thailand and foreign countries as well. Thus, this study can be served as a guideline for setting legislative measures for municipal authority in order to control light-pollution and manage current and potential problems in the future.

The results of the study show that Thailand's legal measures have no legal provision requiring the municipality to have direct mandate to control such light pollution. When compare with other countries' law on municipal authorities, Thailand has no specific legal measures on light pollution management. Neither criteria, condition, method nor environmental standard of outdoor lighting have been set. This is different from foreign legal measures that specify the area of outdoor lighting while criteria of installing light devices.

Keywords: light pollution, outdoor lighting, building control act, municipality

1. บทนำ

การออกแบบและติดตั้งแสงสว่างภายนอกอาคาร (Outdoor Tight Fixtures and Design) จึงถือเป็นการสร้างความสะดวกสบายแก่ผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ชุมชนเมืองหรือพื้นที่อื่น ๆ ที่ต้องการแสงสว่างในการประกอบกิจกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์ เช่น การติดตั้งไฟถนน (street light) และไฟรักษาความปลอดภัย (security Light) โดยภาครัฐหรือท้องถิ่น ย่อมมีส่วนช่วยให้การดำเนิน กิจกรรมบริหารสาธารณะด้านคมนาคมขนส่งและกิจกรรมด้านรักษาความปลอดภัย ดำเนินไปได้อย่าง ต่อเนื่องในเวลากลางคืน เพราะการออกแบบหรือติดตั้งแสงสว่างภายนอกอาคาร ย่อมส่งผลให้ประชาชน ทั่วไปมีแสงสว่างอย่างพอเพียงที่ต่อ การมองเห็นเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ และดูแลรักษาความปลอดภัยในยามค่ำคืน (ปีติเทพ อยู่ยี่นยง, 2562: 2)

อย่างไรก็ตาม การติดตั้งแสงสว่างภายนอกอาคารที่ไม่เหมาะสม (Inappropriate Light Fixtures) และการออกแบบแสงสว่างภายนอกอาคารที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Non-Environmentally Friendly Tight Design) ย่อมเป็นที่มาของปัญหาและก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศในเวลากลางคืน (Nocturnal Ecosystem) และสิ่งแวดล้อมในเวลากลางคืน (night environment) จนอาจทำให้สภาวะแวดล้อมตามธรรมชาติเสียสมดุลความสว่างตามธรรมชาติในเวลากลางวันและความมืดมิดตามธรรมชาติในเวลากลางคืน (ปีติเทพ อยู่ยี่นยง, 2562: 2)

เทศบาลซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่และใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริง และทราบแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหา ตลอดจนหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่รับนโยบายและเป็นผู้ปฏิบัติ ซึ่งปัจจุบันจึงมีแนวคิดในการกระจายอำนาจเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ราชการส่วนท้องถิ่นมากขึ้น ดังนั้น เทศบาลจึงเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพเพียงพอและสมควรกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเพื่อบำรุงการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหามลพิษทางแสงภายนอกอาคารจากการติดตั้งอุปกรณ์กำเนิดแสงไฟไว้กับอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

2. วัตถุประสงค์

1. ศึกษาถึงความหมาย ความสำคัญ สาเหตุ และผลกระทบของปัญหามลพิษทางแสงภายนอกอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เฉพาะกรณีอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย

2. ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงของต่างประเทศ โดยศึกษาจากกฎหมายของประเทศที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารโดยเฉพาะ

3. ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ในปัจจุบัน เฉพาะกรณีอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย

4. วิเคราะห์มาตรการที่เหมาะสมในการที่จะปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เฉพาะกรณีอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย โดยคำนึงถึงแนวคิดของกฎหมายต่างประเทศด้วย

3. วิธีการวิจัย

ศึกษาโดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางกฎหมาย ขอบบังคับ ระเบียบ คำสั่งและเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ตลอดจนบทความ ตำรากฎหมาย ความคิดเห็นของนักกฎหมาย ตำบฏกฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. 2558 ตลอดจนการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งอื่น ๆ

4. ผลการวิจัย

1. ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการควบคุมการใช้แสงไฟภายนอกอาคารที่มีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือน ต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นการกำหนดแบบ และวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบไฟฟ้า และระบบการจัดการเกี่ยวกับแสงสว่างของอาคาร

2. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ใ้ ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการออกข้อบัญญัติกำหนด แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบไฟฟ้า และระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดการแสงสว่าง เพื่อประโยชน์แห่งการสาธารณสุข และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 8 (4) (6) ประกอบ มาตรา 9 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และในกรณีที่อยู่ประเภทประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับ ระบบไฟฟ้าและการจัดแสงสว่างของอาคารสูง และอาคาร ขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นอันตรายต่อ สุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือ กระทบกระเทือน ต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล มีอำนาจออกคำสั่ง ห้ามมิให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารใช้ หรือ ยินยอมให้บุคคลใดใช้อุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ นั้นได้ ตาม มาตรา 46 ทวิ ประกอบมาตรา 32 ทวิ (1) แห่งพระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

3. กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายหรือสิ่งก่อสร้าง ขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม อาคาร พ.ศ. 2558 ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าว ได้กำหนดห้าม ไม่ให้แสงสว่างที่ออกจากป้ายจะต้องไม่ก่อให้เกิดความ เตือร้อนรำคาญต่อบริเวณข้างเคียง และไม่รบกวนการ มองเห็นสภาพการจราจรของผู้ขับขี่ยานพาหนะเท่านั้น ไม่ได้ กำหนดมาตรการป้องกันแสงสว่างที่ออกจากป้ายที่อาจเป็น อันตรายต่อสุขภาพ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแต่ไว้อย่างใด ส่วนกรณีป้ายหรือสิ่งที สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายมีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงอัน อาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่ง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองป้ายดำเนินการแก้ไขให้อยู่ใน สภาพที่ปลอดภัย ภายในระยะเวลาที่กำหนด

4. นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาลด้วย มี อำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่ หรือทาง สาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย โดยมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัด และ ควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้ ตามมาตรา 25 (4) ประกอบ มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน เจ้า พนักงานท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงนายกเทศมนตรี สำหรับในเขต เทศบาลด้วย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอัน สมควร ตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธี ใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อ ป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่ง ได้ ตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ. 2535

5. ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวง ตามมาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในเรื่องการควบคุมเหตุรำคาญจากการใช้แสงไฟ ภายนอกอาคาร อันเป็นเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อน แก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุ นั้น จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

6. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้อำนาจคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนด มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่าง ๆ ได้ โดยได้ให้ อำนาจในการประกาศกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในเรื่องอื่น ๆ ไว้ด้วย

7. ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ข้าราชการของกรม ควบคุมมลพิษบางตำแหน่ง และข้าราชการกรมเจ้าท่าบาง ตำแหน่ง และมีอำนาจเข้าไปในแหล่งกำเนิดมลพิษ ตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

8. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดให้ เทศบาลมีหน้าที่ต้องทำให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสง สว่างโดยวิธีอื่น และมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมี อำนาจออกกฎกระทรวงหรือระเบียบข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

5. อภิปรายผล

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคาร จากการศึกษาพบว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาลด้วย มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคาร เช่น อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และป้าย เป็นต้น แต่ในปัจจุบันการใช้อำนาจในการควบคุมมลพิษดังกล่าวยังคงมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ

การศึกษาปัญหาทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง พบปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคาร ดังนี้

1. แม้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งหมายความรวมถึงนายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล จะมีอำนาจในการออกคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสูง และอาคารขนาดใหญ่พิเศษใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดแสงไฟภายนอกอาคาร และมีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และหรือมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของอาคารดังกล่าว ดำเนินการแก้ไขอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดแสงไฟภายนอกอาคาร และมีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยหรือสามารถใช้งานได้ แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการพิจารณาว่าแสงไฟภายนอกอาคารสูง หรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้มของแสงไฟมากน้อยเพียงใด จึงจะถือว่าแสงไฟภายนอกอาคารดังกล่าว มีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนั้น แม้นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล มีอำนาจในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคาร แต่ปัจจุบันยังไม่มีหลักเกณฑ์ และวิธีการในการควบคุมการใช้แสงไฟภายนอกอาคารที่มีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด

2. แม้รัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดแบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบไฟฟ้า และระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดการแสงสว่าง ตามมาตรา 8 (4) และ (6) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการควบคุมการใช้แสงไฟภายนอกอาคารที่มีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นการกำหนดแบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบไฟฟ้า และระบบการจัดการเกี่ยวกับแสงสว่างของอาคาร แต่ตามมาตรา 9 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งหมายความรวมถึงเทศบาล มีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องดังกล่าวได้ และจากการศึกษายังไม่พบว่า เทศบาลใดออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการควบคุมการใช้แสงไฟภายนอกอาคาร เช่น อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ไว้แต่อย่างใด

3. กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. 2558 ข้อ 17 ได้กำหนดห้ามมิให้แสงสว่างที่ออกจากป้ายจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญต่อบริเวณข้างเคียง และไม่รบกวนการมองเห็นสภาพการจราจรของผู้ขับขี่ยานพาหนะเท่านั้น ไม่ได้กำหนดมาตรการป้องกันแสงสว่างที่ออกจากป้ายที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด

4. กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. 2558 ข้อ 24 กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองป้ายดำเนินการแก้ไขให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ในกรณีที่ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายมีสภาพไม่มั่นคง แข็งแรงอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญเท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งหมายความรวมถึง นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล มีอำนาจ

สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองป้ายดำเนินการแก้ไขให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ในกรณีที่ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายมีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนั้น หากมีการแผ่แสงสว่างที่ออกจากป้ายมีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล จึงไม่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองป้ายดำเนินการแก้ไขให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยแต่อย่างใด

5. ในกรณีที่ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย เป็นกรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดเรื่องควบคุมแสงสว่างที่ออกจากป้ายไม่ให้ออกความเดือดร้อนรำคาญต่อบริเวณข้างเคียงไว้แล้ว ราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งหมายความรวมถึงเทศบาล จึงมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องดังกล่าวได้ ซึ่งต้องเป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเท่านั้น ตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และจากการศึกษายังไม่พบว่ามีเทศบาลใดออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องการควบคุมแสงสว่างที่ออกจากป้ายไม่ให้ออกความเดือดร้อนรำคาญต่อบริเวณข้างเคียงเพิ่มเติมไว้แต่อย่างใด

6. แม้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงนายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาลด้วย จะมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งมีอำนาจในการระงับเหตุรำคาญ จากกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น เช่น การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดแสงไฟภายนอกอาคารจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับกำจัด และควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้ ก็ตาม แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการพิจารณาว่าแสงไฟภายนอกอาคาร เช่น อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ หรือแสงสว่างที่ออกจากป้าย ว่ามีความเข้มของแสงไฟมากน้อยเพียงใด จึงจะถือว่าแสงไฟภายนอกอาคารดังกล่าวมีสภาพหรือการใช้ที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญ ดังนั้น แม้นายกเทศมนตรี

สำหรับในเขตเทศบาล มีอำนาจในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคาร แต่ปัจจุบันยังไม่มีหลักเกณฑ์ และวิธีการในการควบคุมการใช้แสงไฟภายนอกอาคารที่มีสภาพหรือการใช้ที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แต่อย่างใด

7. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 26 กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงนายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาลด้วย มีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วยนั้น เป็นกรณีที่กฎหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจสั่งห้ามและระงับเหตุรำคาญ ในกรณีมีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นจากการกระทำใด ๆ อันก่อให้เกิดแสง จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพเท่านั้น ดังนั้น อำนาจของนายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาลในการสั่งห้ามและระงับเหตุรำคาญ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงไม่ครอบคลุมถึงกรณีการกระทำใด ๆ อันก่อให้เกิดแสงไฟภายนอกอาคาร เช่น อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และแสงไฟที่ออกจากป้ายที่มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วยแต่อย่างใด

8. ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวง ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในเรื่องการควบคุมเหตุรำคาญจากการใช้แสงไฟภายนอกอาคาร อันเป็นเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้ หากมีการแจ้งว่าเป็น เทศบาล ซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่น จึงไม่มีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เพื่อกำหนดรายละเอียดการดำเนินการในเขตท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงได้แต่อย่างใด

9. ในกรณีเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้อำนาจคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่าง ๆ ได้ แต่ปัจจุบันคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ยังไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องมาตรฐานคุณภาพการใช้แสงไฟภายนอกอาคารไว้แต่อย่างใด

10. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ข้าราชการของกรมควบคุมมลพิษบางตำแหน่ง และข้าราชการกรมเจ้าท่าบางตำแหน่ง มีอำนาจเข้าไปในแหล่งกำเนิดมลพิษเพื่อตรวจบันทึกรายละเอียด สถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์ และเครื่องมือดังกล่าว หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องต่าง ๆ เพื่อควบคุม มลพิษ และมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย ส่วนเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีหน้าที่เพียงดำเนินการจัดการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นภายในท้องถิ่นของตน โดยมีเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และควบคุมตรวจสอบ ดังนั้น นายกเทศมนตรี จึงไม่ใช่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และไม่มีอำนาจในการดำเนินการดังกล่าว เพื่อการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตเทศบาลได้แต่อย่างใด

11. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจออกกฎกระทรวง หรือระเบียบข้อบังคับ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารที่อาจเกิดจากการดำเนินการให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นของเทศบาล โดยให้เทศบาลกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้ในเทศบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นด้วย ตามมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แต่ปัจจุบันยังไม่มีการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบข้อบังคับใดกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารที่อาจเกิดจากการดำเนินการให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นของเทศบาล และยังไม่มีการกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำเนินการให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นของเทศบาลแต่อย่างใด

12. การควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคาร เฉพาะกรณีการควบคุมแสงไฟภายนอกอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และแสงไฟที่ออกจากป้าย หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. 2558 และการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 8 (4) (6) (13) ประกอบมาตรา 9 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 จะเป็นการแก้ปัญหามลพิษเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารได้อย่างเหมาะสม คลอบคลุมรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคาร โดยเฉพาะอำนาจของนายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล และการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อใช้บังคับแก่กรณีปัญหาจากแสงไฟภายนอกอาคาร เช่น แสงไฟจากอาคารสูง แสงไฟจากอาคารขนาดใหญ่พิเศษ และแสงไฟจากป้าย เป็นต้น ยังมีอุปสรรคและข้อขัดข้องหลายประการ ผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการควบคุมมลพิษทางแสงไว้ ดังนี้

1. เทศบาลควรออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการควบคุมการใช้แสงไฟภายนอกอาคาร เช่น อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และป้าย เป็นต้น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 9 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อให้ นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล มีอำนาจในการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีมีการใช้แสงไฟภายนอกอาคารดังกล่าวมีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยนำมาตรการทางกฎหมายของแคว้น

อันดาลูซีอา ประเทศสเปน ซึ่งกำหนดได้กำหนดและแบ่งพื้นที่เพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะด้านการควบคุมมลพิษทางแสง และมาตรการจำกัดแสงเกินสำหรับการติดตั้งระบบการส่องสว่างภายนอกอาคาร ประกอบกับคู่มือในการจัดทำกฎหมายควบคุมมลภาวะทางแสงภายนอกอาคารของสมาคมวิศวกรรรมส่องสว่างแห่งอเมริกาเหนือ (Illuminating Engineering Society of North America หรือสมาคม IES) กับสมาคมอนุรักษ์ความมืดบนท้องฟ้านานาชาติ (International DarkSky Association หรือสมาคม IDA) และคู่มือแนวทางการออกแบบการส่องสว่างภายนอกอาคาร ของสมาคมไฟฟ้าส่องสว่างแห่งประเทศไทย มาปรับใช้ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อควบคุมมลพิษทางแสงในกรณีแสงไฟภายนอกอาคารสูง และอาคารขนาดใหญ่พิเศษ โดยออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

2. ควรแก้ไขกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. 2558 ข้อ 17 จากเดิมที่กำหนดไว้ว่า “การจัดให้มีระบบไฟฟ้าแสงสว่างส่องแผ่นป้ายหรือป้ายที่ใช้ระบบไฟฟ้าและมีแสงสว่างในตัวเอง แสงสว่างที่ออกจากป้ายจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญต่อบริเวณข้างเคียง และไม่รบกวนการมองเห็นสภาพการจราจรของผู้ขับขี่ยานพาหนะจนอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือขับขี่ยานพาหนะ” ควรเพิ่มเติมว่า “การจัดให้มีระบบไฟฟ้าแสงสว่างส่องแผ่นป้ายหรือป้ายที่ใช้ระบบไฟฟ้าและมีแสงสว่างในตัวเอง แสงสว่างที่ออกจากป้ายจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และไม่รบกวนการมองเห็นสภาพการจราจรของผู้ขับขี่ยานพาหนะจนอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือขับขี่ยานพาหนะ

3. ควรแก้ไขกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. 2558 ข้อ 24 จากเดิมที่กำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่มีป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายมีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงอันอาจ เป็นภัยอันตรายต่อชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองป้ายดำเนินการแก้ไขให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน นับแต่วันที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่ง ในกรณีมีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้” ควรเพิ่มเติมว่า “ใน

กรณีที่มีป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายมีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงอันอาจ เป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองป้ายดำเนินการแก้ไขให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน นับแต่วันที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่ง ในกรณีมีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้”

4. เทศบาลควรออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องการควบคุมแสงสว่างที่ออกจากป้ายไม่ให้ก่อความเดือดร้อนรำคาญต่อบริเวณข้างเคียง ซึ่งต้องเป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเท่านั้น ตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยนำมาตรการทางกฎหมายของแคว้นอันดาลูซีอา ประเทศสเปน ซึ่งกำหนดได้กำหนดและแบ่งพื้นที่เพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะด้านการควบคุมมลพิษทางแสง และมาตรการจำกัดแสงเกินสำหรับการติดตั้งระบบการส่องสว่างภายนอกอาคาร ประกอบกับคู่มือในการจัดทำกฎหมายควบคุมมลภาวะทางแสงภายนอกอาคารของสมาคมวิศวกรรรมส่องสว่างแห่งอเมริกาเหนือ (Illuminating Engineering Society of North America หรือสมาคม IES) กับสมาคมอนุรักษ์ความมืดบนท้องฟ้านานาชาติ (International DarkSky Association หรือสมาคม IDA) และคู่มือแนวทางการออกแบบการส่องสว่างภายนอกอาคาร ของสมาคมไฟฟ้าส่องสว่างแห่งประเทศไทย มาปรับใช้ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อควบคุมมลพิษทางแสงไฟจากป้าย โดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

5. การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อควบคุมมลพิษทางแสงในกรณีแสงไฟภายนอกอาคารสูง และอาคารขนาดใหญ่พิเศษตาม 1. และการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อควบคุมมลพิษทางแสงไฟจากป้ายตาม 4. เทศบาลควรกำหนดวิธีการในการพิจารณาปัญหาจากแสงไฟภายนอกอาคารว่า เป็นเหตุรำคาญ เป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือไม่ โดยพิจารณาจากระยะเวลาในการใช้แสงสว่างภายนอกอาคาร ความถี่จากการใช้งานแสงสว่าง ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย

หรือผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และแรงจูงใจในการใช้แสงไฟภายนอกอาคารประกอบกับการพิจารณาหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตารางบันทึกช่วงเวลาการเกิดเหตุ ภาพถ่าย และภาพเคลื่อนไหว และพยานหลักฐานอื่น ๆ

6. เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ควรประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องคุณภาพการใช้แสงไฟภายนอกอาคารไว้เป็นการเฉพาะเช่นเดียวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมประเภทอื่น ๆ เพื่อเป็นต้นแบบให้ราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อให้การควบคุมการใช้แสงไฟภายนอกอาคารเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

7. กณีต้องใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 เพื่อควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารในเขตเทศบาลนั้น นายกเทศมนตรี ซึ่งมีหน้าที่เพียงดำเนินการจัดการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นภายในท้องถิ่นของตน ควรประสานงานและทำข้อตกลงกับนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ต้องเข้าไปในแหล่งกำเนิดมลพิษจากแสงไฟภายนอกอาคารเพื่อตรวจบันทึกรายละเอียด สถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องต่าง ๆ เพื่อควบคุม มลพิษ และมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ เป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและมีอำนาจดำเนินการดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

ปวริศร เลิศธรรมเทวี. (2528). รัฐธรรมนูญกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

ปิติเทพ อยู่ยี่นง. (2563). คู่มือป้องกันมลภาวะทางแสงฉบับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปิติเทพ อยู่ยี่นง. (2562). มาตรการทางกฎหมายควบคุมมลภาวะทางแสง. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สมาคม

ไฟฟ้าแสงสว่างแห่งประเทศไทย. (2561). คู่มือแนวทางการออกแบบการส่องสว่างภายนอกอาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อินดิทรีเมท.

อำนาจ วงศ์บัณฑิต. (2562). กฎหมายสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

8. การออกกฎกระทรวง หรือระเบียบข้อบังคับ เพื่อดำเนินการให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นของเทศบาล ตามมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ควรกำหนดมาตรการควบคุมมลพิษทางแสงภายนอกอาคารที่อาจเกิดจากการดำเนินการให้มีแสงสว่าง โดยเฉพาะการจัดควบคุมมลพิษทางแสง

9. เทศบาลควรให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และป้ายตลอดจนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษทางแสงภายนอกอาคาร เนื่องจากการใช้มาตรการทางกฎหมายในทางเดียวไม่อาจป้องกันและควบคุมปัญหาเกี่ยวกับมลพิษทางแสงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการใช้แสงไฟภายนอกอาคารให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และป้าย ให้เกิดความตระหนัก รับรู้ และเข้าใจปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาจึงมีความสำคัญและจำเป็น ดังนั้น การให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และป้ายตลอดจนชุมชนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบต่อการใช้แสงไฟภายนอกอาคาร ย่อมทำให้เกิดความหวงแหนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย และสวัสดิภาพในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมดังกล่าวจะทำให้การป้องกันและควบคุมปัญหามลพิษทางแสงภายนอกอาคารของเทศบาล สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วมาก และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการลงโทษผู้ก่อมลพิษทางแสง

2. ควรศึกษามาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุมมลพิษทางแสง

- จรัส ธรรมนารักษ์. (2549). การดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาคริต อิมเจริญกุล. (2560). ปัญหาข้อกฎหมายมลภาวะทางแสงจากป้ายโฆษณา. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐฐพฤทธิ์ หลาวทอง. (2553). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและจัดการมลพิษทางแสงจากไฟถนน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรตณัย ปาณรูป. (2559). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมลพิษทางแสงจากป้ายไฟฟ้า. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พลธร พันธุ์สุวรรณ. (2556). ปัญหาการออกกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยเพื่อควบคุมองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย: ศึกษากรณีเทศบาล. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์มยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศรวณีย์ อินทสอน. (2543). บทบาทของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.